

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правове регулювання надання психологічної допомоги»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: Практична психологія

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Практична психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 24 квітня 2024 року).

Розробники:

завідувач кафедри, к.е.н., доц. Рудінська О. В.
 доцент кафедри, к.ю.н., доц., медичний адвокат Валах В.В.
 професор кафедри, д.пед.н., доц. Анненкова І.П.
 професор кафедри, д.е.н., доц. Борщ В.І.
 доцент кафедри, к.істор.н., доц. Дружкова І.С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту охорони здоров'я
 Протокол № 1 від 26.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Олена РУДІНСЬКА

Погоджено із гарантом ОПП

Євген ОПРЯ

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін
 ОНМедУ
 Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

(підпис)

Володимир ХАНЖИ
 (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
 Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
 Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість: Кредитів: 3 Годин: 90 Змістових модулів: немає	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
		<i>Обов'язкова дисципліна</i>	<i>Обов'язкова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки: 1</i>	<i>Рік підготовки: 1</i>
	Спеціальність 053 «Психологія»	<i>Семестр: I</i>	<i>Семестр: I</i>
		<i>Лекції (12 год.)</i>	<i>Лекції (4 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>	<i>Семінарські (0 год.)</i>
	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Практичні (24 год.)</i>	<i>Практичні (6 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>	<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (54 год.)</i>	<i>Самостійна робота (80 год.)</i>
<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>	<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>		
<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>	<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання

Мета: формування і розвиток компетентностей у здобувачів у сфері надання психологічної допомоги, спрямоване на отримання необхідного обсягу теоретичних медико-правових знань.

Завдання:

1. Отримання знань про джерела медичного і фармацевтичного права; тенденції нормотворення у сфері охорони здоров'я;
2. Вміння орієнтуватися в різних галузях права, законодавстві та нормативних актах, регулюючих надання психологічної допомоги і взаємовідносин у сфері охорони здоров'я;
3. Розуміння дефектів надання психологічної допомоги, їх правову кваліфікацію;
4. Вміння розрізняти види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері охорони здоров'я;
5. Вміння користуватися юридичною практикою в галузі медичного права, у т.ч. Європейського суду з прав людини.
6. Засвоєння механізму здійснення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин з надання психологічної допомоги.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних (ЗК):

- ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення (креативність).
 ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
 ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальних (СК):

- СК 2. Самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
 СК 4. Здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну,

психодіагностичну, профілактично-просвітницьку) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК 9. Дотримувалися у фаховій діяльності норм професійної етики та керувалися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 9. Вирішувати стичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- джерела медичного права;
- механізми здійснення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин з надання психологічної допомоги;
- дефекти надання психологічної допомоги, їх правову кваліфікацію;
- види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері охорони здоров'я;
- юридичну практику в галузі медичного права, в т.ч. Європейського суду з прав людини.

Вміти:

- самостійно працювати із законодавством України та міжнародними і регіональними стандартами у сфері охорони здоров'я;
- розрізняти механізми здійснення прав та обов'язків суб'єктів правовідносин з надання психологічної допомоги;
- використовувати та складати нормативні і правові документи, що відносяться до майбутньої професійної діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні питання правового регулювання охорони здоров'я в Україні.

Загальна характеристика права. Поняття права, його ознаки, джерела, функції. Загальна характеристика правового регулювання охорони здоров'я в Україні. Загальна характеристика медичного права: поняття ознаки, джерела, функції. Медичне законодавство та його місце в системі правових знань. Співвідношення охорони здоров'я, медичного права, фармацевтичного права і біоетики.

Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я, зокрема у психологічній діяльності.

Забезпечення прав людини як головна умова його духовного та фізичного благополуччя. Хартія про права людини. Європейська соціальна хартія. Європейська конвенція з прав людини. Конвенції Міжнародної організації праці. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти. Рекомендації про виховання в душі Міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в душі поваги прав людини і основних свобод. Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку з використанням досягнень медицини та біології; Конвенція про права людини та біомедицину. Декларація про права дитини.

Загальні положення про правове регулювання діяльності психолога та характеристика нормативно-правових документів в даній сфері. Умови успішності

професійної діяльності психолога. Знання правових основ діяльності як умова професіонального становлення спеціаліста-психолога. Основні регулятори діяльності спеціаліста-психолога: правовий, моральний рівень.

Тема 3. Правове регулювання діяльності психолога в системі освіти

Закони України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про вищу освіту». Положення про психологічну службу системи освіти України. Основні завдання психологічної служби, зміст діяльності, тривалість робочого тижня практичних психологів та соціальних педагогів, структура та управління службою. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів.

Ефективність і результативність психологічної допомоги в закладах освіти. Етичний кодекс медичного працівника. Координування і вдосконалення діяльності центрів практичної психології та соціальної роботи, практичних психологів і соціальних педагогів закладів освіти. Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОНУ.

Тема 4. Правове регулювання психологічної допомоги при захисті прав членів родини

Нормативно-правове регулювання у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, надання допомоги сім'ям, дітям та молоді. Закони України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги» та інші нормативно-правові акти.

Правовий статус центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та їх повноваження. Повноваження загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, служб у справах дітей. Надання психологічної допомоги сім'ям, дітям та молоді, особам, які постраждали від домашнього насильства. Правові засади діяльності психологічних служб в центрах медико-соціальної та психолого-педагогічної допомоги населенню.

Тема 5. Правове забезпечення діяльності психолога у вирішенні проблем соціально уразливих категорій населення

Категорії «вразливі категорії населення», «складна життєва ситуація». Законодавче забезпечення соціально-психологічної реабілітації дітей, молоді, людей похилого віку, учасників антитерористичної операції / операції об'єднаних сил (АТО/ООС), внутрішньо переміщених осіб, мігрантів, біженців та інших категорій населення, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Державні програми підтримки вразливих категорій населення, які опинилися у складних життєвих обставинах. Основні напрямки діяльності психолога з вразливими категоріями населення. Міжнародне співробітництво у вирішенні проблем соціально уразливих груп населення: дітей, молоді, людей похилого віку, інвалідів, постраждалих від воєнних дій.

Тема 6. Юридична відповідальність психолога за професійні правопорушення

Цивільно-правова, адміністративно-правова та кримінальна відповідальність. Кримінальний кодекс України про злочини проти дитини, особистості та кримінальну відповідальність за їх скоєння. Незаконне проведення дослідів над людиною. Доведення до самогубства.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Загальні питання правового регулювання охорони здоров'я в Україні.	12	2	0	4	0	8
Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я, зокрема у психологічній діяльності	14	2	0	4	0	10
Тема 3. Правове регулювання діяльності психолога в системі освіти	12	2	0	4	0	8
Тема 4. Правове регулювання психологічної допомоги при захисті прав членів родини	12	2	0	4	0	8
Тема 5. Правове забезпечення діяльності психолога у вирішенні проблем соціально уразливих категорій населення	14	2	0	4	0	10
Тема 6. Юридична відповідальність психолога за професійні правопорушення	14	2	0	4	0	10
Усього годин	90	12	0	24	0	54

Заочна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Загальні питання правового регулювання охорони здоров'я в Україні.	12	1	0	1	0	10
Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я, зокрема у психологічній діяльності	16	0	0	1	0	15

Тема 3. Правове регулювання діяльності психолога в системі освіти	16	0	0	1	0	15
Тема 4. Правове регулювання психологічної допомоги при захисті прав членів родини	12	1	0	1	0	10
Тема 5. Правове забезпечення діяльності психолога у вирішенні проблем соціально уразливих категорій населення	11	0	0	1	0	10
Тема 6. Юридична відповідальність психолога за професійні правопорушення	23	2	0	1	0	20
Усього годин	90	4	0	6	0	80

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Денна форма Кіл-ть годин	Заочна форма Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Загальні питання правового регулювання охорони здоров'я в Україні.	2	1
2.	Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я, зокрема у психологічній діяльності	2	0
3.	Тема 3. Правове регулювання діяльності психолога в системі освіти	2	0
4.	Тема 4. Правове регулювання психологічної допомоги при захисті прав членів родини	2	1
5.	Тема 5. Правове забезпечення діяльності психолога у вирішенні проблем соціально уразливих категорій населення	2	0
6.	Тема 6. Юридична відповідальність психолога за професійні правопорушення	2	2
	Разом	12	4

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Денна форма Кіл-ть годин	Заочна форма Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Загальні питання правового регулювання охорони здоров'я в Україні.	4	1
2.	Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я, зокрема у психологічній діяльності	4	1
3.	Тема 3. Правове регулювання діяльності психолога в системі освіти	4	1
4.	Тема 4. Правове регулювання психологічної допомоги при захисті прав членів родини	4	1
5.	Тема 5. Правове забезпечення діяльності психолога у вирішенні проблем соціально уразливих категорій населення	4	1
6.	Тема 6. Юридична відповідальність психолога за професійні правопорушення	4	1
	Разом	18	6

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми	Денна форма Кіл-ть годин	Заочна форма Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Загальні питання правового регулювання охорони здоров'я в Україні.	8	10
2.	Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я, зокрема у психологічній діяльності	10	15
3.	Тема 3. Правове регулювання діяльності психолога в системі освіти	8	15
4.	Тема 4. Правове регулювання психологічної допомоги при захисті прав членів родини	8	10
5.	Тема 5. Правове забезпечення діяльності психолога у вирішенні проблем соціально уразливих категорій населення	10	10
6.	Тема 6. Юридична відповідальність психолога за професійні правопорушення	10	20
	Разом	54	80

7. Методи навчання

Лекції.

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з

- електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань за відповідними темами, оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми, участь здобувачів в обговоренні проблемних ситуацій
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка теоретичних знань за темою заняття:
 - методи: оцінювання виконання тестових завдань за відповідною темою
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
3. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань за відповідною темою
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5,0 - 4,0 - 3,0 – 2,0), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 80% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно

	вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Здобувачі заочної форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії виконали види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни (виконання індивідуального завдання).

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з одним десятковим знаком після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Бали за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертуються з традиційної чотирибальної шкали за абсолютними критеріями у бали за 200-бальною шкалою, які наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна оцінка	Багатобальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент».

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Методична розробка до лекцій з навчальної дисципліни
- Методична розробка до практичних занять з навчальної дисципліни
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні завдання за темами дисципліни
- Тестові завдання за темами дисципліни

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Загальна характеристика права. Поняття права, його ознаки, джерела, функції. Загальна характеристика правового регулювання охорони здоров'я в Україні.
2. Загальна характеристика медичного права: поняття ознаки, джерела, функції. Медичне законодавство та його місце в системі правових знань. Співвідношення охорони здоров'я, медичного права, фармацевтичного права і біоетики.
3. Забезпечення прав людини як головна умова його духовного та фізичного благополуччя. Хартія про права людини. Європейська соціальна хартія. Європейська конвенція з прав людини.
4. Конвенції Міжнародної організації праці. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти. Рекомендації про виховання в дусі Міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги прав людини і основних свобод.
5. Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку з використанням досягнень медицини та біології; Конвенція про права людини та біомедицину. Декларація про права дитини.
6. Загальні положення про правове регулювання діяльності психолога та характеристика нормативно-правових документів в даній сфері.
7. Умови успішності професійної діяльності психолога. Знання правових основ діяльності як умова професіонального становлення спеціаліста-психолога.
8. Основні регулятори діяльності спеціаліста-психолога: правовий, моральний рівень.
9. Загальна характеристика законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про вищу освіту». Положення про психологічну службу системи освіти України.
10. Основні завдання психологічної служби, зміст діяльності, тривалість робочого тижня практичних психологів та соціальних педагогів, структура та управління службою. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів.
11. Ефективність і результативність психологічної допомоги в закладах освіти. Етичний кодекс медичного працівника.
12. Координування і вдосконалення діяльності центрів практичної психології та соціальної роботи, практичних психологів і соціальних педагогів закладів освіти. Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОНУ.
13. Нормативно-правове регулювання у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, надання допомоги сім'ям, дітям та молоді.
14. Загальна характеристика законів України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги» та інші нормативно-правові акти.

15. Правовий статус центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та їх повноваження.
16. Повноваження загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, служб у справах дітей.
17. Правові засади надання психологічної допомоги сім'ям, дітям та молоді, особам, які постраждали від домашнього насильства.
18. Правові засади діяльності психологічних служб в центрах медико-соціальної та психолого-педагогічної допомоги населенню.
19. Категорії «вразливі категорії населення», «складна життєва ситуація». Законодавче забезпечення соціально-психологічної реабілітації дітей, молоді, людей похилого віку, учасників антитерористичної операції / операції об'єднаних сил (АТО/ООС), внутрішньо переміщених осіб, мігрантів, біженців та інших категорій населення, які перебувають у складних життєвих обставинах.
20. Державні програми підтримки вразливих категорій населення, які опинилися у складних життєвих обставинах. Основні напрямки діяльності психолога з вразливими категоріями населення.
21. Міжнародне співробітництво у вирішенні проблем соціально уразливих груп населення: дітей, молоді, людей похилого віку, інвалідів, постраждалих від воєнних дій.
22. Цивільно-правова відповідальність за надання неякісної медичної допомоги клінічним психологом.
23. Основи адміністративно-правової відповідальності клінічного психолога.
24. Кримінальна відповідальність клінічного психолога. Кримінальний кодекс України про злочини проти дитини, особистості та кримінальну відповідальність за їх скоєння. Незаконне проведення дослідів над людиною. Доведення до самогубства.

12. Рекомендована література

Основна

1. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
2. Правове регулювання професійної діяльності психолога : навч.- метод. посіб. / Л. В. Перевалова, І. В. Лисенко, Г. М. Гаряєва – Харків: ФОП Панов А. М., 2023. – 92 с.. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/92024273-27ba-482c-ba24-0ffc37ec7726/content>
3. Колтунович Т.А. Етичний кодекс психолога: Навчальний посібник. – Чернівці: ЧНУ, 2019. – 232с.
4. Медичне право : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Б. Булеци; д-ра юрид. наук, доц. М.В. Менджул. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 720 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/44786/1/медичне%20право_друк_05_08.pdf
8. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України./ Упоряд. В.Г.Панок, І.І.Цушко, А.Г. Обухівська – К.: Шк. світ. 2018. – 256 с.
9. Науково-методичні засади діяльності психологічної служби: Навчально-методичний посібник; В 2 т. / За ред.. В.Г.Панка, І.І.Цушка. – К.: Ніка-Центр, 2021. – Т.1. – 328 с.; Т.2. – 284 с
10. Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультування / Т.М. Титаренко. – К. : Главник, 2021. – 196 с.

Додаткова

1. Валах В.В. Право дитини-пацієнта на тактовне лікування. Право України. 2020. №1. С. 85-96.
2. Viktoriia V. Valakh, Denis M. Sytnikov. Analysis of ECHR decisions about the legal regime of medical privacy. *Legea și viața*. 2020. №10-11. P.9-24
3. Olha Yuryk, Anatoly Stashkevich, Ruslan Chorny, Zhanna Chorna, Tetiana Kronivets, Viktoriia Valakh. The Correlation Between The Right To Medical Secrecy And The Employer's Right To Receive Information On The Employee's Health State // *International Journal of Computer Science and Network Security*, VOL.21 No.7, July 2021. P.103-107
4. Кримінальна відповідальність працівників закладу охорони здоров'я: сучасні тенденції. Навчальний посібник / С.П. Кошова, З.В. Гбур, О.І. Пархоменко-Куцевіл. Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друкарня Рута", 2021. 104 с.
5. Професійний кодекс етики для психолога. Бонн, ФРН // *Питання психології*. - 1999. - № 6.
6. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навч. посіб. / І.М. Цимбалюк.– К. : ВД "Професіонал", 2021. – 656 с.
7. Колтунович. Т.А Етичний кодекс психолога. 2007. URL: : <http://medbib.in.ua/etichniykodeks- psihologa654.html>
8. Hendel N. World Health Organization (WHO) / *Research Handbook on International Conflict and Security Law*. Т.М.С. Asser Press. 2022. P. 733-759.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klasyfikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-rynku-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL:

http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089

19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.